

KESKKONNAAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 12.02.2024

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 11.02.2029

Alus: AvTS § 35 lg 1 p 8

Teabevaldaja: Keskkonnaamet

Villu Alatsei
Riigimetsa Majandamise Keskus
villu.alatsei@rmk.ee

Teie 27.12.2023

Meie 12.02.2024 nr 7-9/23/25638-3

Seisukoht kavandatavale maaparandussüsteemide hooldusele 2024

Austatud Villu Alatsei

Soovite Keskkonnaameti kooskõlastust 2024. aastal kavandatavatele maaparandussüsteemide hooldustöödele järgmistel objektidel¹:

Lääne-Virumaa, Imukvere TP782;

Lääne-Virumaa, Peressaare 785;

Lääne-Virumaa, Pärtlivälja maaparandussüsteem;

Lääne-Virumaa, Väinapere maaparandussüsteem;

Lääne-Virumaa, Kõrma 1/PÜ-46 Põlula;

Ida-Virumaa, Oonurme TTP-552,

Jõgevamaa, Niinesaare metsakuivendus.

Vastavalt taotlusele on hooldustegevuseks olemasolevate kraavitrasside puhastamine võsast, kraavidest setete (kuni 0,5 m³/jm kohta, (põllumajandusministri määrus nr 75, 25.07.2003) ja voolutakistuste eemaldamine, kraavi mullete tasandamine, vajadusel truupide ja nende otsakute parandamine.

Keskkonnaamet märgib, et looduskaitse väärtustele on RMK poolt hinnang tegemata. Algselt ei olnud taotlusele lisatud ka jooniseid ega muud infot, kus ja mida teha kavas on. Telefoni teel küsimise järel esitati joonised, kuid need on osaliselt väga vanad või on saadetud nii, et on telefoniga tehtud pilt kortsus joonisest. Osadel joonistel varjab muu info (eralduste piirid vms) hooldatavate kraavide asukohti. Keskkonnaametil on antud hetkel võimalik ainult üldiselt vastata.

Olenemata asukohast tuleb hooldustööde tegemisel arvestada kevadsuvisel lindude pesitsemise ja poegade kasvatamise perioodiga, mil lindude tahtlik häirimine on keelatud, vastavalt looduskaitseaduse § 55 lg 6¹.

Keskkonnaamet on seisukohal, et kuivendussüsteemide hooldamisel tuleb rakendada ka kuivendamise ebasoodsate mõjude leevendamiseks meetmeid, mis on toodud vastavates juhendmaterjalides².

Keskkonnaamet annab alljärgnevalt seisukoha iga ala kohta eraldi.

¹ registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 27.12.2023 nr 7-9/23/25638

² <https://pta.agri.ee/media/2922/download> ja <https://pta.agri.ee/media/2923/download>

Lääne-Virumaa, Imukvere TP782

Esitatud kaart on üldiselt raskesti loetav, kuna metsaeraldiste piirid katavad paljudes kohtades kraave.

Ida poolt piirneb maaparandussüsteemi ala Luusikametsa looduskaitseala³ Luusikametsa sihtkaitsevööndiga.

Sihtkaitsevööndiga piirnevalt kulgeb olemasolev tee, mille ääres on ka teekraavid. Keskkonnaamet on seisukohal, et kaitsealapoolsest teekraavist tuleb hooldamisel piirduda vaid voolutakistuste eemaldamisega. Sette eemaldamisel pole kaitseala veerežiimi mõjutamine välistatud. Seda, kas veerežiimi muutusest tingitud mõju oleks kaitseala kaitse-eesmärgi kahjustav või mitte, ei ole esitatud andmete põhjal võimalik hinnata.

Imukvere ala külgneb lõuna poolt Oti metsise püsielupaikadega⁴ piiranguvööndiga, kusjuures sihtkaitsevöönd jääb umbes 130 m kaugusele. Metsise elupaik on Eesti looduse infosüsteemi (edaspidi *EELIS*) andmetel kehtivast püsielupaiga alast suurem ja ulatub ka maaparandussüsteemi alale.

Keskkonnaamet on seisukohal, et metsise elupaigas tuleb kraavide hooldamisest loobuda. Palume üle vaadata arvesse võtta RMK metsise strateegias, metsise kaitse tegevuskavas ning maaparandussüsteemide leevendusmeetmete kavas toodud soovitusi.

Vähesel määral ulatub maaparandussüsteemi ala Luusika kalakotka püsielupaiga⁵ sihtkaitsevööndisse. *EELIS* andmetel on kalakotka tegelik elupaik siiski suurem kui vaid pesa kaitseks moodustatud püsielupaik ja see ulatub maaparandussüsteemi alale laiemalt.

Keskkonnaamet on seisukohal, et kalakotka elupaika mõjutavad kraavid tuleb jätta hooldamata.

Lääne-Virumaa, Peressaare 785

Ala kattub osaliselt Tudusoo looduskaitseala⁶ Tudusoo piiranguvööndiga ning Peressaare sihtkaitsevööndiga. Alale jääb ka Sõjavangikraavi lendorava püsielupaiga sihtkaitsevöönd⁷.

Suur osa Tudusoo piiranguvööndi alast jääb projekteeritavasse metsaelupaikade sihtkaitsevööndisse ehk ala kaitsekord muutub eeldatavalt rangemaks.

Samuti on tänase Sõjavangikraavi lendorava püsielupaiga sihtkaitsevööndi ümbruses projekteeritav lendorava püsielupaiga sihtkaitsevöönd ehk sihtkaitsevööndi ala muutub tulevikus eeldatavalt oluliselt suuremaks.

Tudusoo looduskaitseala kuulub Tudusoo loodusala koosseisus üleeuroopalisel Natura 2000 kaitsealade võrgustikku.

Alal on inventeeritud nii kaitseala kui ka loodusala kaitse-eesmärgiks olev nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüp vanad loodusemetsad (9010*).

Lisaks on alal paljude kaitsealuste liikide elupaigad. Nendeks liikideks on muuhulgas: lendorav, metsis, muusträhn, hiireviu, händkakk, laialehine neiuvaip, sulgjas õhik, karukold, harilik ungrukold, harilik kopsusamblik, võõthuul-sõrmkäpp, Wulfi turbasammal, kahar parthein, pruunikas pesajuur, haavanääts.

Eelnimetatud elupaigatüüp ja ka paljud alal elavad kaitsealused liigid on kuivendamise suhtes tundlikud.

Keskkonnaamet on seisukohal, et looduskaitsealal, püsielupaigas ega ka projekteeritavas püsielupaigas

³ EELIS kood KLO1000709

⁴ EELIS kood KLO3000637

⁵ EELIS kood KLO3002354

⁶ EELIS kood KLO1000277

⁷ EELIS kood KLO3002797

pole kraavide hooldamine vajalik, kuna see võib kaitse-eesmärkide saavutamist kahjustada.

Keskkonnaamet ei anna nõusolekut maaparandussüsteemi hooldamiseks Tudusoo looduskaitsealal ja Sõjavangikraavi lendorava püsielupaigas.

Kuna kaitsealuste liikide (kaasa arvatud metsis) elupaiku jääb kavandatavale maaparandussüsteemi hooldusalale ka väljapoole kaitsealasid, siis on Keskkonnaamet seisukohal, et kraavide hooldamine on alal võimalik vaid esitatud asendiskeemi ruutudes 30 ja 31. Keskkonnaamet on seisukohal, et ülejäänud ala tuleb hooldusest välja jätta.

Lääne-Virumaa, Pärtlivälja maaparandussüsteem

Alale jäävad Luusika must-toonekure püsielupaik⁸, Imukvere kalakotka püsielupaik⁹, Imukvere väikekonnakotka püsielupaik¹⁰. Alaga piirneb Luusikametsa looduskaitseala Luusikametsa sihtkaitsevöönd ja lähedale jääb ka Luusika kalakotka püsielupaik.

Nimetatud liikide jaoks on eluliselt tähtis, et toitumisaladel oleks erinevaid võimalikult looduslikus seisundis veekogusid.

Keskkonnaamet on seisukohal, et sellel alal tuleb kuivenduskraavide hooldamisest loobuda. Keskkonnaameti hinnangul võib väljaspool püsielupaikade sihtkaitsevööndeid hooldada lindude pesitsusperioodivälisel ajal vaid eesvoolukraave.

Lääne-Virumaa, Väinapere maaparandussüsteem

Ala põhjaserva reljeeffi kõrgemale osale jääb III kaitsekategooria kaitsealuse taime laialehise neiuvaiba leiukoht. Kraavide hooldamine kaitsealuse taime kasvukohta eeldatavalt oluliselt ei mõjuta.

Keskkonnaametil ei ole alal olevate kraavide hooldamisele vastuväiteid.

Ala keskele jääb märgade metsade ja madalsoo ala. Sellest lähtuvalt palume kraavide hooldamise vajadust tõsiselt kaaluda. Märgade metsade ja madalsoo näol on tegemist haruldaseks jäänud kooslustega, kus võib olla otstarbekas kraavid sulgeda ja looduslik veerežiim taastada. Metsaregistri andmetel on alal oleva metsamaa boniteet enamasti III, IV või madalam. Samuti palume kriitiliselt hinnata ala idaservas asuva Mahu sooga piirneva kraavi hooldamise vajadust.

Lääne-Virumaa, Kõrma 1/PÜ-46 Põlula

Alaga piirneb lõunast Sirtsilooduskaitseala, kus vahetult maaparandussüsteemi alaga piirneval alal on inventeeritud kaitsealal kaitse-eesmärgiks olevaid märgasid elupaigatüüpe ja mitmete kaitsealuste liikide elupaigad.

Sirtsilooduskaitseala kuulub Sirtsiloodusala ja Sirtsilinnuala koosseisus ka üleeuroopalisel Natura 2000 kaitsealade võrgustikku.

Keskkonnaamet on seisukohal, et maaparandussüsteemi hooldamise mõju ei tohi kaitsealale ulatuda.

Kaitsealaga piirnevalt kulgeb olemasolev tee, mille ääres on ka teekraavid. Keskkonnaamet on seisukohal, et kaitsealapoolsest teekraavist tuleb hooldamisel piirduda vaid voolutakistuste eemaldamisega. Sette eemaldamisel pole kaitseala veerežiimi mõjutamine välistatud. Seda, kas veerežiimi muutusest tingitud mõju oleks kaitseala kaitse-eesmärgi kahjustav või mitte, ei ole esitatud andmete põhjal võimalik hinnata.

⁸ EELIS kood KLO3002092

⁹ EELIS kood KLO3002388

¹⁰ EELIS kood KLO3000149

Maaparandussüsteemi idaosas on inventeeritud metsise elupaik¹¹. Metsakanaliste elupaigad on veerežiimi muutustele väga tundlikud.

Keskkonnaamet on seisukohal, et kvartalil SO410 tervikuna ja kvartali PL049 eraldisel 7 tulev kraavide hooldamisest loobuda.

Ida-Virumaa, Oonurme TTP-552

Kavandatud maaparandussüsteemi hoolduse ala jääb suures osas mitme erineva lendorava püsielupaiga alale. Lisaks jääb alale hiireviu ja mitme kaitsealuse taime leiukohti.

Keskkonnaamet on seisukohal, et kraavide hooldus ei tohi kaitstavaid loodusobjekte ebasoodsalt mõjutada. Keskkonnaamet palub alal kraavide hooldust mitte teha või kriitiliselt hinnata tegevuse mõju looduskaitsele väärtustele ja teostada hooldustöid väljaspool kaitstavaid alasid vaid nendel kraavidel, mille puhul on kaitstavate loodusobjektide mõjutamine välistatud.

Jõgevamaa, Niinesaare metsakuivendus

Kaardile märgitud kraavide hooldustööde alal looduskaitsealuseid taimeliike ei asu, seega ala sees looduskaitselisi piiranguid ei ole. Hooldatavate kraavide ala piirneb Aidu ja Pikknurme looduskaitsealadega.

Esitatud kaardi järgi jääb Aidu looduskaitseala hooldustöödest välja, kuid osad hooldamisse minevad kraavid jäävad Pikknurme looduskaitseala sisse, kus kattuvad must-toonekure, kanakulli ja metsise elupaikadega.

Keskkonnaamet on seisukohal, et Pikknurme looduskaitsealale jäävad kraavid tuleb hooldustöödest välja jätta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Maret Vildak

juhtivspetsialist

looduskasutuse osakond

Lauri Saapar 5273872 (looduskasutus, Lääne-Virumaa, Ida-Virumaa)

lauri.saapar@keskkonnaamet.ee

Märt Holtsmann 5138171 (looduskasutus, Jõgevamaa)

mart.holtsmann@keskkonnaamet.ee

Katrin Jürgens 5238548 (loodushoid)

katrin.jurgens@keskkonnaamet.ee

Reelika Lumi 56463909 (loodushoid)

reelika.lumi@keskkonnaamet.ee

Tiina Samson 53745720 (loodushoid)

tiina.samson@keskkonnaamet.ee

Marian Pärn 53933040 (loodushoid)

marian.parn@keskkonnaamet.ee

¹¹ EELIS kood KLO9133450